

Geologic

44-203 Rybnik, Strzelecka 78

Tel: 502773557

email: geologic1@wp.pl

**PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO MIEJSCOWEGO
PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO DLA TERENU
CZĘŚCI SOŁECTWA PAWŁOWICE W GMINIE PAWŁOWICE,
OBEJMUJĄCEGO FRAGMENT OBSZARU POMIĘDZY UL. SPACEROWĄ
A UL. WYZWOLENIA**

Zleceniodawca: Pracownia Urbanistyczna w Rybniku sp. z o.o.
ul. Wodzisławska 30
44-200 Rybnik

Autor: mgr Tomasz Miłowski

Data wykonania: 13 luty 2024 r., 23 kwietnia 2024 r.

SPIS TREŚCI

1. WPROWADZENIE	4
1.1 CEL, ZAKRES PRACY, POWIĄZANIA Z INNYMI DOKUMENTAMI.....	4
1.2 METODY ZASTOSOWANE PRZY SPORZĄDZANIU PROGNOZY.....	5
1.3 CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBŁU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM, ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, ORAZ SPOSOBY, W JAKICH TE CELE I INNE PROBLEMY ŚRODOWISKA ZOSTAŁY UWZGLĘDNIONE PODCZAS OPRACOWYWANIA DOKUMENTU.....	6
1.4 USTALENIA I GŁÓWNE CELE PROJEKTU MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO	6
2. CHARAKTERYSTYKA ŚRODOWISKA.....	8
2.1 POŁOŻENIE FIZYCZNO-GEOGRAFICZNE.....	8
2.2 BUDOWA GEOLOGICZNA	8
2.3 WODY POWIERZCHNIOWE.....	8
2.4 WODY PODZIEMNE	9
2.5 KLIMAT	10
2.6 POWIERZCHNIA ZIEMI.....	10
2.6.1 UKSZTAŁTOWANIE TERENU, ZAGROŻENIE OSUWISKOWE	10
2.6.2 GLEBY	11
2.7 ZASOBY NATURALNE.....	11
2.8 ŚRODOWISKO PRZYRODNICZE	12
2.9 OBSZARY CHRONIONE NA PODSTAWIE USTAWY Z 16 KWIETNIA 2004 R. ORAZ KORYTARZE EKOLOGICZNE	12
2.10 KRAJOBRAZ	12
2.11 ZABYTKI I OBIEKTY O WARTOŚCIACH KULTUROWYCH.....	12
3. OCENA POTENCJALNYCH ZMIAN STANU ŚRODOWISKA PRZY BRAKU REALIZACJI USTALEŃ PLANU	12
4. ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, W SZCZEGÓLNOŚCI DOTYCZĄCE OBSZARÓW PODLEGAJĄCYCH OCHRONIE NA PODSTAWIE USTAWY Z DNIA 16 KWIETNIA 2004 R. O OCHRONIE PRZYRODY.....	13
5. SKUTKI DLA ŚRODOWISKA WYNIKAJĄCE Z REALIZACJI USTALEŃ PLANU	14
5.1 WPŁYW NA WODY POWIERZCHNIOWE	14
5.2 WPŁYW NA WODY PODZIEMNE	14
5.3 WPŁYW NA KLIMAT	14
5.4 POWIERZCHNIA ZIEMI.....	14
5.4.1 WPŁYW NA UKSZTAŁTOWANIE TERENU	14
5.4.2 WPŁYW NA GLEBY.....	14
5.5 WPŁYW NA ZASOBY NATURALNE.....	15

5.6 WPŁYW NA PRZYRODĘ OŻYWIONĄ.....	15
5.7 WPŁYW NA OBSZARY CHRONIONE NA PODSTAWIE USTAWY Z 16 KWIETNIA 2004 ORAZ NA KORYTARZE EKOLOGICZNE.....	15
5.8 WPŁYW NA KRAJOBRAZ	15
5.9 WPŁYW NA ZABYTKI I OBIEKTY O WARTOŚCIACH KULTUROWYCH.....	16
5.10 WPŁYW NA WARUNKI I JAKOŚĆ ŻYCIA MIESZKAŃCÓW	16
5.10.1 JAKOŚĆ POWIETRZA ATMOSFERYCZNEGO.....	16
5.10.2 KLIMAT AKUSTYCZNY	16
5.10.3 POLA ELEKTROMAGNETYCZNE	16
5.10.4 GOSPODARKA ODPADAMI	16
5.10.5 ZAGROŻENIE POWODZIOWE	17
5.10.6 ZAGROŻENIE OSUWISKOWE	17
6. PRZEWIDYWANE MOŻLIWOŚCI TRANSGRANICZNEGO ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO	17
7. ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE LUB KOMPENSACJE PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO	17
8. MOŻLIWOŚCI ROZWIĄZAŃ ALTERNATYWNYCH DLA OBSZARU NATURA 2000	18
9. PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTOWANEGO PLANU ORAZ CZĘSTOTLIWOŚCI JEJ PRZEPROWADZANIA.....	18
10. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM.....	19
11. LITERATURA	21

Spis rysunków

Rys. 1 Położenie geograficzne analizowanego terenu

Oświadczanie zgodnie z art. 51 ust. 2 pkt 1 lit. f ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tj. Dz. U. z 2023 r. poz. 1094 ze zm.).

Oświadczam, że ja, Tomasz Miłowski spełniam wymagania o których mowa w art. 74a ust. 2 pkt 1 i 2 ww. ustawy: w 2003 r. ukończyłem studia wyższe z dziedziny geologii oraz w 2011 r. studia podyplomowe z zakresu prawnych problemów górnictwa i ochrony środowiska. W latach 2005 – 2024 wykonałem lub brałem udział w wykonaniu kilkuset prognoz oddziaływania na środowisko, raportów oddziaływania na środowisko oraz innych opracowań dotyczących ochrony środowiska. Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

Tomasz Miłowski
44-203 Rybnik, ul. Strzelecka 78
tel. 502 773 557 e-mail: geologic1@wp.pl
NIP 6/2-283-41-91, REGON 241759860
Tomasz Miłowski

1. WPROWADZENIE

1.1 CEL, ZAKRES PRACY, POWIĄZANIA Z INNYMI DOKUMENTAMI

Przedmiotem opracowania jest prognoza oddziaływania na środowisko projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla jednego niewielkiego terenu położonego w gminie Pawłowice, w sołectwie Pawłowice pomiędzy ul. Spacerową i ul. Wyzwolenia. Prognoza została wykonana na zlecenie Pracowni Urbanistycznej w Rybniku.

Obowiązek sporządzenia prognozy oddziaływania na środowisko projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wynika z przepisu art. 51 ust 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1094 ze zm.).

Podstawowym celem prognozy jest wykazanie, jak określone w planie kierunki zagospodarowania przestrzennego gminy wpłyną na środowisko i czy, a jeśli tak to w jakim stopniu spowodują powstanie oddziaływań o charakterze znaczącym. Ze względu na dużą złożoność zjawisk przyrodniczych, ograniczony zakres rozpoznania środowiska oraz ogólny charakter dokumentów planistycznych, ocena potencjalnych przekształceń środowiska wynikających z projektowanego przeznaczenia terenu ma formę prognozy. Prognoza nie jest dokumentem rozstrzygającym o słuszności realizacji zamierzeń inwestycyjnych przewidzianych nowymi ustaleniami planu, a jedynie przedstawia prawdopodobne skutki jakie niesie za sobą realizacja ustaleń planu na poszczególne komponenty środowiska w ich wzajemnym powiązaniu, w szczególności na ekosystemy, krajobraz, a także na ludzi, dobra materialne oraz dobra kultury.

Niniejsza prognoza została sporządzona w oparciu o wymogi wynikające z przepisu art. 51 ust 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1094 ze zm.).

Zgodnie z wyżej wymienionym artykułem sporządzana prognoza:

a) zawiera

- ustalenia i główne cele projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego części gminy Pawłowice oraz jego powiązania z innymi dokumentami,
- informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy,
- informacje na temat przewidywanych możliwości transgranicznego oddziaływania na środowisko,
- propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego planu oraz częstotliwości jej przeprowadzania,
- streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym,

b) określa, analizuje i ocenia

- istniejący stan środowiska,

- potencjalne zmiany stanu środowiska przy braku realizacji postanowień projektowanego dokumentu,
- przewidywane znaczące oddziaływania na środowisko przy realizacji postanowień projektowanego dokumentu,
- istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu,
- cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu oraz sposoby w jakich te cele zostały uwzględnione,

c) przedstawia

- rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko,
- możliwości rozwiązań alternatywnych w odniesieniu do obszaru Natura 2000.

Projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego części gminy Pawłowice powiązany jest z następującymi dokumentami:

- Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego z 2016 r., przyjęty uchwałą Sejmiku Województwa Śląskiego Nr V/26/2/2016 z dnia 29 sierpnia 2016 r. (Dz. Urz. Woj. Śl. z dnia 13 września 2016r., poz. 4619);
- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Pawłowice, przyjęte uchwałą Nr XXVII/314/2009 Rady Gminy Pawłowice z dnia 24 listopada 2009 r. oraz zmienione uchwałą Nr IX/72/2015 Rady Gminy Pawłowice z dnia 23 czerwca 2015 r.;
- Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla części sołectw Pawłowice i Warszawice, przyjęty uchwałą Nr VII/88/2011 Rady Gminy Pawłowice z dnia 21 czerwca 2011 r. - obowiązujący na analizowanym terenie mpzp;
- Opracowanie Ekofizjograficzne dla gminy Pawłowice, Weronia sp. z o.o., Katowice, 2008 r.;

1.2 METODY ZASTOSOWANE PRZY SPORZĄDZANIU PROGNOZY

W celu sporządzenia prognozy przeprowadzono następujące prace:

- zaznajomiono się z projektem miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, w tym z wnioskami do planu,
- zaznajomiono się z danymi fizjograficznymi oraz innymi dostępnymi opracowaniami sozologicznymi obejmującymi obszar objęty prognozą,
- dokonano oceny projektu MPZP w odniesieniu do obowiązujących aktów prawnych, w tym przepisów gminnych,
- przeprowadzono wizję obszaru objętego prognozą w miesiącu lutym 2024 r.,

- dokonano analizy czynników potencjalnie mogących przynieść negatywne skutki dla środowiska,

1.3 CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM, ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, ORAZ SPOSOBY, W JAKICH TE CELE I INNE PROBLEMY ŚRODOWISKA ZOSTAŁY UWZGLĘDNIONE PODCZAS OPRACOWYWANIA DOKUMENTU

W projekcie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego części gminy Pawłowice powinny zostać uwzględnione priorytety w zakresie ochrony środowiska wynikające z dokumentów ustanowionych na szczeblu rządowym, samorządowym, porozumień międzynarodowych oraz projektów dokumentów i dyrektyw Unii Europejskiej.

Poszczególne dyrektywy, międzynarodowe akty prawne zostały wdrożone do polskiego prawodawstwa i tym samym znalazły swoje odzwierciedlenie w projektowanym dokumencie. Projekt analizowanego dokumentu uwzględnia wytyczne i cele ochrony środowiska przyjęte w wyżej wymienionych dyrektywach i konwencjach, poprzez zamieszczenie zapisów dotyczących różnych aspektów środowiska, zwłaszcza w zakresie jego ochrony. Uzyskano w ten sposób wysoką zgodność z dokumentami planistycznymi różnego szczebla, co pozwala wnioskować, że związane z nimi cele będą osiągane również przez ustalenia funkcjonalne wynikające z projektu planu. Zostało utrzymane założenie strategiczne dokumentów wszystkich poziomów, że celem generalnym rozwoju jest rozwój zrównoważony, przez który należy rozumieć zrównoważony udział wszystkich istotnych czynników ekologicznych, gospodarczych i społecznych.

1.4 USTALENIA I GŁÓWNE CELE PROJEKTU MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

Projekt planu obejmuje niewielki obszar położony w gminie Pawłowice, w sołectwie Pawłowice. MPZP procedowany jest uchwałą Nr XLIX/494/2023 Rady Gminy Pawłowice z dnia 20 czerwca 2023 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu części sołectwa Pawłowice w gminie Pawłowice, obejmującego fragment obszaru pomiędzy ul. Spacerową a ul. Wyzwolenia. Celem sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego jest umożliwienie na działce nr 1364/50 będącej własnością JSW S.A. KWK „Pniówek” budowy zbiornika przeciwpowodziowego wraz z przepompownią, w celu umożliwienia mechanicznego przerzutu wód lub innych rozwiązań technicznych w przypadku powstania utrudnień w grawitacyjnym odpływie wód. Projekt planu po wejściu w życie powodował będzie utratę mocy we fragmencie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla części sołectw Pawłowice i Warszawice, przyjętego uchwałą Nr VII/88/2011 Rady Gminy Pawłowice z dnia 21 czerwca 2011 r. W/w plan dla obszaru objętego planem ustala jako przeznaczenie podstawowe tereny łąk i pastwisk (symbol 11RZ), tereny dróg dojazdowych (symbol 1KD i 2KD) oraz tereny wód powierzchniowych (symbol 29WS). W projekcie planu wskazano następujące przeznaczenia:

KDD – teren drogi dojazdowej;

RN-WS-N – teren rolnictwa z zakazem zabudowy lub wód powierzchniowych śródlądowych lub nieklasyfikowany – sztucznych zbiorników wodnych.

przy czym na terenie RN-WS umożliwiono realizację:

- 1) sztucznych zbiorników retencyjnych oraz urządzeń związanych z tymi zbiornikami;
- 2) budynków i urządzeń przepompowania wód wraz ze zbiornikami wyrównawczymi;
- 3) urządzeń wodnych, w szczególności:

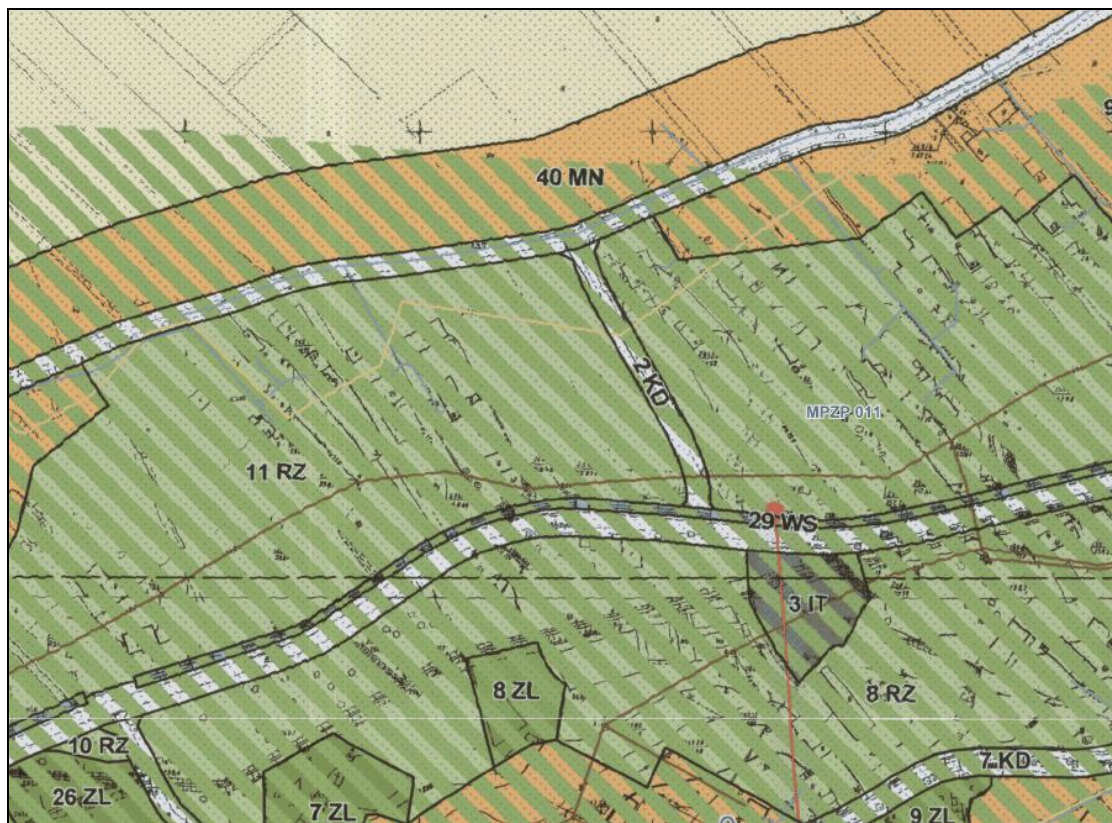
a) urządzeń lub budowli piętrzących, przeciwpowodziowych i regulacyjnych, a także kanałów i rowów,

b) sztucznych zbiorników usytuowanych na wodach płynących oraz obiektów związanych z tymi zbiornikami,

c) wylotów służących do wprowadzania wody do wód, do ziemi lub do urządzeń wodnych;

- 4) sieci uzbrojenia terenu.

Ustalenia te pozwolą w przyszłości na realizację urządzeń, które umożliwią odpompowanie wody z tego obszaru. Realizacja tego zadania ma charakter prewencyjny, bez niego teren ten znalazłby się pod wodą.

Rysunek 1 Obowiązujący na analizowanym terenie mpzp

2. CHARAKTERYSTYKA ŚRODOWISKA

2.1 POŁOŻENIE FIZYCZNO-GEOGRAFICZNE

Opracowanie obejmuje fragment sołectwa Pawłowice, w gminie Pawłowice, położony pomiędzy ul. Spacerową, a ul. Wyzwolenia. Powierzchnia obszaru objętego planem wynosi ok. 0,76 ha. Obszar objęty mpzp pokazano na załączniku mapowym nr 1.

Według podziału na jednostki fizyczno-geograficzne J. Kondrackiego¹ analizowany obszar położony jest w prowincji Wyżyny Polskie (34), podprowincji Wyżyna Śląsko-Krakowska (341), makroregionie Wyżyna Śląska (341.1), w obrębie mezoregionu Płaskowyż Rybnicki (341.15).

2.2 BUDOWA GEOLOGICZNA

Na terenie gminy Pawłowice głęboko pod utworami trzeciorzędowymi zalegają węglonośne utwory karbonu, które były i są przedmiotem eksploatacji. Na analizowanym terenie są to iłowce, mułowce, piaskowce i węgiel kamienny warstw pietrkowickich, gruszowskich, jakłowieckich i porębskich **Cn1**. Wiek tych warstw to namur. Zgodnie z Mapą Geologiczną Polski ark. Cieszyn² na dużej części podłoża gminy występują trzeciorzędowe utwory starszego miocenu tworzone przez iły i piaski warstw kędzierzyńskich **^sNb1**.

Zgodnie ze Szczegółową Mapą Geologiczną Polski ark. Zebrzydowice³ w części południowej analizowanego terenu występują iły, gliny, namuły i piaski den dolinnych **i^fQh**, a w części północnej piaski, gliny pyłowato-ilaste i mułki deluwialne i deluwialno-soliflukcyjne oraz mułki i gliny lessopodobne i lessy deluwialne **p^pQ**. Analizowany teren jest nachylony w kierunku południowym, do doliny Pawłówki jednak ze względu na osiadania terenu spowodowane podziemną eksploatacją górniczą jego pierwotne ukształtowanie znacznie się zmieniło.

2.3 WODY POWIERZCHNIOWE

Wody powierzchniowe płynące i stojące

Bezpośrednio na analizowanym terenie nie występują jakiegokolwiek cieków czy zbiorniki wód powierzchniowych. Natomiast tuż poza południową granicą obszaru, wzdłuż ul. Wyzwolenia znajduje się rów przydrożny. Po południowej stronie tej drogi pierwotnie płynął ciek Pawłówka, który obecnie znajduje się na wysokim na ok. 3 – 4 m wale sztucznie usypanym, tak by zapewnić swobodny przepływ wód. Poza wschodnią granicą obszaru znajduje się przepompownia wód, które bez jej działania zalałyby powstałe tu sztucznie zapadlisko.

Zagrożenie powodziowe

Na analizowanym terenie nie występują obszary szczególnego zagrożenia powodzią, natomiast ze względu na powstałą tu nieckę z osiadań górniczych duża część rejonu

¹ Kondracki J., Geografia Regionalna Polski, PWN, Warszawa 2001;

² Kotlicy G. i S., Mapa geologiczna Polski w skali 1:200000, ark. Gliwice, WG, Warszawa, 1979 r.;

³ Sarnacka Z., Szczegółowa Mapa Geologiczna Polski w skali 1:50000, ark. Rybnik, PIG, Warszawa 1959 r.;

ul. Wyzwolenia mogłaby zostać zalana do głębokości kilku metrów, tj. do wysokości na której płynie obecnie Pawłówka na nasypie.

Ujęcia wód powierzchniowych

Na analizowanym terenie nie występują ujęcia wód powierzchniowych dla których ustanowiono by strefy ochrony bezpośredniej lub pośredniej.

Podział na jednolite części wód powierzchniowych (JCWP)

Na analizowanym terenie nie występują jakiegokolwiek cieków wydzielone jako JCWP. Tuż poza południową granicą obszaru przepływa Pawłówka, która wydzielana jest jako JCWP nr PLRW200016211653 Pszczynka do zb. Łąka. Całość obszaru znajduje się w zlewni tej JCWP.

2.4 WODY PODZIEMNE

Regionalizacja Hydrogeologiczna

Według Mapy Hydrogeologicznej w skali 1:200000 ark. Cieszyn⁴ analizowany teren wchodzi w skład Przedkarpackiego Regionu Hydrogeologicznego XXII, Podregion Przedkarpacko-Śląski XXII 7, w którym główny poziom użytkowy wód podziemnych znajduje się w utworach czwartorzędowych.

Użytkowe poziomy wodonośne

Zgodnie z Mapą Hydrogeologiczną Polski ark. Zebrzydowice⁵ na zdecydowanej większości gminy, jak również i na analizowanym terenie występują użytkowe czwartorzędowe poziomy wodonośne, dla tego piętra użytkowego wyznaczono jednostkę hydrogeologiczną 1abQIII. Czwartorzędowe piętro wodonośne budują osady rzeczne doliny Wisły i jej dopływów, w tym przypadku Pszczynki i Pawłówki. Wykształcone są one w postaci otoczków oraz żwirów i piasków, poza korytami górne partie żwirów i piasków bywają niekiedy zaglinione. Miąższość strefy zaglinionej z reguły przekracza 3 metry, osiągając lokalnie ponad 10 metrów. Miąższość utworów czwartorzędowych dochodzi do 10 metrów. Zasilanie wód podziemnych odbywa się poprzez bezpośrednią infiltrację opadów atmosferycznych, a także infiltrację wód powierzchniowych (cieków). W związku z brakiem własności retencyjnych w tych utworach poziom wodonośny w sąsiedztwie rzek uzależniony jest ściśle od jej stanów. Poziom wodonośny występuje na ogół na głębokości 5 – 15 m poniżej powierzchni terenu. Wody omawianego poziomu związane z utworami terasowymi (holoceniowymi) i wodnolodowcowymi stanowią ciągły horyzont o charakterze swobodnym.

Na terenie jednostki 1abQIII potencjalna wydajność studni wierconej wynosi mniej niż 10 m³/h. Na całej powierzchni jednostki stopień zagrożenia wód jest wysoki, występuje brak izolacji i obecność ognisk zanieczyszczeń. Jakość wód jest średnia (II) i wymagają one prostego uzdatnienia.

⁴ Kotlicka G., Wagner J., Mapa Hydrogeologiczna Polski w skali 1:200000, ark. Gliwice, WG, Warszawa, 1986;

⁵ Chowaniec J., Witek K., Mapa Hydrogeologiczna Polski w skali 1:50000, ark. Zebrzydowice, PIG, Warszawa 2000 r.;

Tabela 1 Główne parametry jednostek hydrogeologicznych

Symbol jednostki hydrogeologicznej	Piętro wodonośne	Głębokość występowania	Miąższość [m]	Współczynnik filtracji [m/24h]	Przewodność warstwy wodonośnej [m ² /24h]	Moduł zasobów odnawialnych [m ³ /24h/km ²]	Moduł zasobów dyspozycyjnych [m ³ /24h/km ²]
1abQIII	Q	5-15	16	14	274	287	311

Główne zbiorniki wód podziemnych

Według Mapy wstępnej waloryzacji głównych zbiorników wód podziemnych (Skrzypczak [red], 2003) oraz materiałów Państwowej Służby Hydrogeologicznej na analizowanym terenie nie występują główne zbiorniki wód podziemnych.

Jednolite części wód podziemnych

Analizowany teren znajduje się w obrębie jednolitej części wód podziemnych nr PLGW2000156.

Ujęcia wód podziemnych

Na analizowanym terenie nie występują ujęcia wód podziemnych dla których ustanowiono by strefy ochrony bezpośredniej lub pośredniej.

2.5 KLIMAT

Podział Polski na dzielnice rolniczo – klimatyczne (R. Gumiński 1948) klasyfikuje obszar gminy do dzielnicy podsudeckiej. Średnia roczna temperatura powietrza wynosi tu 8°C, liczba dni z przymrozkami waha się od 100 do 120, a z pokrywą śnieżną – od 60 do 70. Wysokość opadów sięga 760 mm, z maksimum około lipca (90 mm) i minimum około stycznia (40 mm). Cyrkulacja odzwierciedla cyrkulację ogólną z dominacją kierunków SW (28%) oraz zbliżonym udziałem wiatrów z kierunków S i SE (odpowiednio 14 i 13%). Średnia prędkość wiatrów z kierunku S i SE to 2,4 m/s, natomiast prędkość wiatrów z kierunku SW wynosi 3,8 m/s (Absalon 1995).⁶ Na analizowanym terenie można wyróżnić topoklimat rolniczy na który w dolinie cieku bez nazwy (poza zachodnią granicą opracowania) nakłada się topoklimat dolin rzecznych (obszar predysponowany do tworzenia się zastoisk chłodnego powietrza i mgieł).

2.6 POWIERZCHNIA ZIEMI

2.6.1 UKSZTAŁTOWANIE TERENU, ZAGROŻENIE OSUWISKOWE

Ukształtowanie terenu

Analizowany teren położony jest na skłonie równiny lessowej, która w części południowej przechodzi w dolinę Pawłówki. Na skutek podziemnej eksploatacji węgla kamiennego całość terenu uległa znacznym osiadaniom. Pierwotnie rzędne terenu w części północnej wynosiły 267 m n.p.m., zaś w części południowej ok. 255 m n.p.m. Obecnie część północna znajduje się na wysokości 258 m n.p.m., zaś część południowa, w rejonie

⁶ Na podstawie: Opracowanie Ekofizjograficzne dla gminy Pawłowice, Werona sp. z o.o., Katowice, 2008 r.;

ul. Wyzwolenia na rzędnej 254 m n.p.m. Pawłówka płynie na wale wysokim na ok. 3 – 4 metry, rzędna ciek to ok. 257 m n.p.m. Tak więc w sytuacji awarii czy też zaprzestania działania pomp duża część tego terenu, prawdopodobnie do rzędnej ok. 257 m n.p.m. uległaby zalaniu.

Rysunek 2 Ukształtowanie terenu na podstawie Numerycznego Modelu Terenu

Zjawiska osuwiskowe

Na podstawie danych Systemu Ochrony Przeciwośuwiskowej PIG oraz suikzp gminy Pawłowice na analizowanym terenie nie odnotowano obszarów, na których stwierdzono by osuwiska lub zagrożonych występowaniem ruchów masowych ziemi.

2.6.2 GLEBY I ROLNICZA PRZESTRZEŃ PRODUKCYJNA

Zgodnie z mapą ewidencyjną Gminy Pawłowice na analizowanym terenie występują pastwiska klasy PsIII oraz grunty orne klasy RIIIb. Obecnie są one uprawiane jako łąka lub też pastwisko.

2.7 ZASOBY NATURALNE

W głębokim podłożu analizowanego terenu znajduje się złoża węgla kamiennego „Pniówek” (ID Midas 312), w celu eksploatacji tego złoża utworzono obszar i teren górniczy „Krzyżowice III”.

2.8 PRZYRODA OŻYWIONA

Na analizowanym terenie znajduje się łąka lub też pastwisko porośnięte trawą. W części południowej, wzdłuż drogi znajduje się dość głęboki rów przydrożny. Na analizowanym terenie nie występują inne formy przyrodnicze jak drzewa, kępy krzewów itp. Obecnie cały ten teren na skutek osiadań górniczych znajduje się poniżej rzędnej cieku Pawłówka i na skutek awarii pomp lub innej sytuacji kryzysowej w całości mógłby znaleźć się pod wodą. Na analizowanym terenie brak jest jakichkolwiek większych wartości przyrodniczych, cennych siedlisk, czy stanowisk gatunków rzadkich lub chronionych.

2.9 OBSZARY CHRONIONE NA PODSTAWIE USTAWY Z 16 KWIETNIA 2004 R. ORAZ KORYTARZE EKOLOGICZNE

Na analizowanym obszarze ani w jego pobliżu nie występują żadne formy ochrony przyrody w rozumieniu art. 6 ust. 1 pkt 1 - 9 ustawy z dnia 16 kwietnia o ochronie przyrody (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1336). Teren ten również nie był proponowany do objęcia ochroną, gdyż brak tu szczególnie cennych wartości przyrodniczych.

W opracowaniu studialnym dotyczącym korytarzy ekologicznych w województwie śląskim⁷ oraz w opracowaniu dotyczącym całego kraju⁸ nie wskazano na analizowanym terenie występowania korytarzy ekologicznych. Teren ten jednak obecnie jest wolny od zabudowy i zwińżęta mają tu pełną możliwość przemieszczania się od północy i od południa.

2.10 KRAJOBRAZ

Na analizowanym obszarze dominuje krajobraz rolniczy w typie wielkoobszarowych gruntów rolnych, który w pełnej rozciągłości rozpościera się na północ od analizowanego obszaru. Na wschód i zachód od analizowanego obszaru dominuje krajobraz terenów wiejskich zabudowanych, po stronie zachodniej urozmaicony roslłymi zadrzewieniami. Ciekawym pod względem krajobrazowym jest wał z murem oporowym zbudowany w celu spływu Pawłówki. Dla osoby obserwującej teren z daleka lub tylko w czasie przejazdu może się wydawać, że jest to nasyp kolei, a nie budowla powstała wskutek osiadań górniczych. Jakkolwiek obiekt nasypu powstał na skutek degradacji środowiska poprzez podziemną eksploatację węgla kamiennego, to jednak stanowi interesujący obiekt hydrotechniczny, mogący zaciekawić osoby zajmujące się historią techniki i budownictwa.

2.11 ZABYTKI I OBIEKTY O WARTOŚCIACH KULTUROWYCH

Na analizowanym obszarze nie występują jakiegolwiek zabytki, stanowiska archeologiczne, strefy ochrony konserwatorskiej czy obiekty o wartościach kulturowych.

3. OCENA POTENCJALNYCH ZMIAN STANU ŚRODOWISKA PRZY BRAKU REALIZACJI USTALEŃ PLANU

Na analizowanym terenie obowiązuje miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla części sołectw Pawłowice i Warszowice, przyjęty uchwałą Nr VII/88/2011

⁷ Parusel i in., 2007 r. Korytarze ekologiczne Województwa Śląskiego

⁸ Jędrzejewski W., Nowak S., Stachura K., Skierczyński M., Mysłajek R. W., Niedziałkowski K., Jędrzejewska B., Wójcik J. M., Zalewska H., Pilot M., Górny M., Kurek R.T., Ślusarczyk R. Projekt korytarzy ekologicznych łączących Europejską Sieć Natura 2000 w Polsce. Zakład Badań Ssaków PAN, Białowieża 2011 r.

Rady Gminy Pawłowice z dnia 21 czerwca 2011 r. W/w plan dla obszaru objętego planem ustala jako przeznaczenie podstawowe tereny łąk i pastwisk (symbol 11RZ niemal na całym obszarze), tereny dróg dojazdowych (symbol 1KD i 2KD, część północna i wschodnia terenu, istniejące drogi) oraz tereny wód powierzchniowych (symbol 29WS). W wypadku braku realizacji zmiany ustaleń mpzp teren ten pozostałby więc w stanie obecnym jako rolny, nie zaistniałyby żadne przekształcenia, ale również nie byłoby możliwości budowy przepompowni. Ze względu na postępujące zagrożenie zatopieniem tego terenu budowa przepompowni wydaje się koniecznością. W sytuacji braku zmiany planu i braku budowy przepompowni w przyszłości teren ten mógłby ulec zalaniu i straciłby wartość rolniczą.

4. ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, W SZCZEGÓLNOŚCI DOTYCZĄCE OBSZARÓW PODLEGAJĄCYCH OCHRONIE NA PODSTAWIE USTAWY Z DNIA 16 KWIETNIA 2004 R. O OCHRONIE PRZYRODY

Na analizowanym obszarze nie stwierdza się występowania szczególnych problemów ochrony środowiska dotyczących obszarów podlegających ochronie. Nie występują tu formy ochrony przyrody, nie było również propozycji objęcia tego terenu ochroną. Natomiast bardzo poważnym problemem ochrony środowiska są osiadania terenu na skutek podziemnej eksploatacji górniczej. W ich wyniku duża część terenu znajduje się poniżej płynącego na wale cieku Pawłówka, co powoduje, że może on być zalany w wyniku awarii pomp czy innego zdarzenia losowego.

5. SKUTKI DLA ŚRODOWISKA WYNIKAJĄCE Z REALIZACJI USTALEŃ PLANU

5.1 WPŁYW NA WODY POWIERZCHNIOWE

Na analizowanym terenie istnieje bardzo trudna sytuacja hydrograficzna, związana z możliwością jego całkowitego zatopienia na skutek awarii pomp lub innego zdarzenia losowego. Z tego powodu konieczne są działania profilaktyczne umożliwiające budowę nowych urządzeń, które pozwolą na odpompowanie wody z tego terenu. Cały analizowany teren w dalszym ciągu będzie pełnił funkcję rolną, przy czym mogą tu również powstać przepompownie. Bez ich realizacji nastąpiłoby zalanie terenu i jego dalsza degradacja. Tak więc nie przewiduje się zagrożenia dla wód powierzchniowych, a wręcz przeciwnie, ustalenia planu pozwolą na prowadzenie prawidłowej gospodarki zasobami wodnymi.

5.2 WPŁYW NA WODY PODZIEMNE

Na analizowanych obszarach występują użytkowe poziomy wodonośne w utworach czwartorzędowych. Analizowany teren pozostanie w zagospodarowaniu rolnym, projekt planu nie przewiduje żadnych inwestycji, które mogłyby wpłynąć na poziomy wodonośne w jego podłożu.

5.3 WPŁYW NA KLIMAT

W szerszej skali, regionalnej, realizacja ustaleń planu nie będzie miała wpływu na klimat oraz na znaczące zmiany występujących obecnie topoklimatów. Nie przewiduje się również zmiany lokalnego topoklimatu, analizowany teren pozostanie w zagospodarowaniu rolnym. Realizacja pomp również nie wpłynie na ten stan rzeczy, gdyż analizowany teren w zdecydowanej większości pozostanie jako rolny.

5.4 POWIERZCHNIA ZIEMI

5.4.1 WPŁYW NA UKSZTAŁTOWANIE TERENU

Ustalenia projektu planu nie będą miały wpływu na ukształtowanie terenu, gdyż w dalszym ciągu będą one pełniły dotychczasową funkcję rolną. Budowa obiektów pomp nie wpłynie na znaczące przekształcenie terenu, zwykle obiekty tego typu mają charakter małoinwazyjnych urządzeń infrastruktury technicznej. Należy również mieć świadomość, że osiadania i przekształcenia terenu będą dalej miały miejsce ze względu na trwającą podziemną eksploatację górniczą, na którą ustalenia projektu planu nie mają wpływu.

5.4.2 WPŁYW NA GLEBY

Zgodnie z mapą ewidencyjną Gminy Pawłowice na analizowanym terenie występują pastwiska klasy PsIII oraz grunty orne klasy RIIb. Obecnie są one uprawiane jako łąka lub też pastwisko. Ustalenia projektu planu pozostawiają tu przeznaczenie rolnicze. Na niewielkich fragmentach mogą tu powstać obiekty pomp, co jednak nie wpłynie na generalnie dalszy rolniczy charakter terenu. Należy również zwrócić uwagę, że bez realizacji projektu planu teren ten mógłby zostać zalany wodami, co uniemożliwiłoby prowadzenie gospodarki rolnej.

5.5 WPŁYW NA ZASOBY NATURALNE

Projekt planu nie wprowadza form zagospodarowania przestrzennego, które kolidowałyby ze złożami węgla kamiennego i uniemożliwiały w przyszłości ich eksploatację, całość terenu pozostanie w zagospodarowaniu rolnym. Możliwość realizacji pomp będzie związana z prowadzoną eksploatacją, umożliwi bowiem przeciwdziałanie powstałym szkodom górniczym i zatopieniom terenów, które są jej skutkiem.

5.6 WPŁYW NA PRZYRODĘ OŻYWIONĄ

Ustalenia projektu planu nie będą miały wpływu na przyrodę ożywioną, gdyż w dalszym ciągu analizowane tereny będą pełniły dotychczasową funkcję rolną. Budowa obiektów pomp nie wpłynie na znaczące przekształcenia, zwykle obiekty tego typu mają charakter małoinwazyjnych urządzeń infrastruktury technicznej. Jednocześnie na analizowanym terenie nie występują jakiekolwiek cenne lub wartościowe siedliska przyrodnicze, które ewentualnie byłyby zagrożone wskutek realizacji obiektu pomp. W sensie całościowym analizowany teren pozostanie jednak w stanie obecnym, rolnym, nie przewiduje się więc jego znaczących zmian.

5.7 WPŁYW NA OBSZARY CHRONIONE NA PODSTAWIE USTAWY Z 16 KWIETNIA 2004 ORAZ NA KORYTARZE EKOLOGICZNE

Wpływ na tereny chronione

Na analizowanym obszarze, ani w jego pobliżu nie występują istniejące lub proponowane formy ochrony przyrody, brak jest tu również cennych siedlisk przyrodniczych czy stanowisk gatunków chronionych. Nie przewiduje się zagrożenia tego komponentu środowiska.

Korytarze ekologiczne

W opracowaniu studialnym dotyczącym korytarzy ekologicznych w województwie śląskim⁹ oraz w opracowaniu dotyczącym całego kraju¹⁰ nie wskazano na analizowanym terenie występowania korytarzy ekologicznych. Teren ten jednak obecnie jest wolny od zabudowy i zwierzęta mają tu pełną możliwość przemieszczania się od północy i od południa. Ustalenia projektu planu nie zmienią w sposób znaczący tego stanu rzeczy, będzie on w dalszym ciągu pełnił funkcję rolną. Ewentualne obiekty pomp zwykle nie są dużymi urządzeniami, tak więc zwierzęta dalej będą mogły przemieszczać się po tym terenie.

5.8 WPŁYW NA KRAJOBRAZ

Nie przewiduje się znaczących zmian krajobrazu analizowanego terenu, gdyż pozostanie on w obecnym zagospodarowaniu rolnym. Powstanie obiektów pomp nie będzie w sposób znaczący wpływało na krajobraz analizowanego terenu, obiekty tego typu są częste

⁹ Parusel i in., 2007 r. Korytarze ekologiczne Województwa Śląskiego

¹⁰ Jędrzejewski W., Nowak S., Stachura K., Skierczyński M., Mysłajek R. W., Niedziałkowski K., Jędrzejewska B., Wójcik J. M., Zalewska H., Pilot M., Górny M., Kurek R.T., Ślusarczyk R. Projekt korytarzy ekologicznych łączących Europejską Sieć Natura 2000 w Polsce. Zakład Badań Ssaków PAN, Białowieża 2011 r.

pośród terenów rolnych (np. przepompownie ścieków, wody, elementy kanalizacji) i zwykle nie stanowią one istotnych dominant krajobrazowych.

5.9 WPŁYW NA ZABYTKI I OBIEKTY O WARTOŚCIACH KULTUROWYCH

Na analizowanym terenie nie występują obiekty zabytkowe, dobra kultury materialnej ani stanowiska archeologiczne. W związku z ustaleniami planu nie przewiduje się zagrożenia dla zabytków i obiektów kulturowych.

5.10 WPŁYW NA WARUNKI I JAKOŚĆ ŻYCIA MIESZKAŃCÓW

5.10.1 JAKOŚĆ POWIETRZA ATMOSFERYCZNEGO

Nie przewiduje się znaczącego wpływu na jakość powietrza atmosferycznego, gdyż pozostanie on w obecnym zagospodarowaniu rolnym. Obiekty w typie przepompowni wód zwykle nie powodują jakichkolwiek emisji gazów czy spalin, z tego też powodu nie przewiduje się jakiegokolwiek zagrożenia.

5.10.2 KLIMAT AKUSTYCZNY

Nie przewiduje się znaczącego wpływu na jakość klimatu akustycznego, gdyż pozostanie on w obecnym zagospodarowaniu rolnym. Natomiast obiekty przepompowni mogą generować pewien hałas, jak szum przelewu wody czy praca pomp. Porównując podobne istniejące obiekty można prognozować, że zwykle nie są to jednak oddziaływania znaczące. Dopuszczalne poziomy hałasu powinny odpowiadać wymaganiom rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (t.j. Dz. U. z 2014 r. poz. 112). Prowadzenie działalności na jakichkolwiek terenach nie powinno powodować przekroczenia standardów jakości środowiska, o czym wyraźnie mówi art. 144 ust. 1 ustawy Prawo ochrony środowiska. Zgodnie z ust. 2 tego artykułu *„Eksploatacja instalacji powodująca wprowadzanie gazów lub pyłów do powietrza, emisję hałasu oraz wytwarzanie pól elektromagnetycznych nie powinna (...) powodować przekroczenia standardów jakości środowiska poza terenem, do którego prowadzący instalację ma tytuł prawny”*. Z tego artykułu jednoznacznie wynika, że zarządzający przepompownią będzie zobligowany do usunięcia wszelkich przekroczeń standardów jakości środowiska, o ile te wykaczałyby poza teren do którego posiada tytuł prawny.

5.10.3 POLA ELEKTROMAGNETYCZNE

W związku ze specyfiką przeznaczenia terenu ustalonego w projekcie planu nie wystąpią zagrożenia związane z ponadnormatywnym oddziaływaniem elektromagnetycznym (będzie on miał charakter rolny). Należy również dodać, że zgodnie z ustawą z dnia 7 maja 2010 r. o wspieraniu rozwoju usług i sieci telekomunikacyjnych miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego nie może ustanawiać zakazów, a przyjmowane w nim rozwiązania nie mogą uniemożliwiać rozwoju telefonii komórkowej.

5.10.4 GOSPODARKA ODPADAMI

Specyfika planu (grunty rolne oraz budowa przepompowni) powoduje, że właściwie nie wystąpi wzrost wytwarzania odpadów. Będą tu powstawały minimalne ilości odpadów

wytwarzane przez pracowników, czy też w trakcie pracy maszyn rolniczych czy związanych z przepompownią. Gospodarka odpadami obostrzona jest szeregiem przepisów oraz systemu kontroli, stojących poza systemem planowania przestrzennego. Problem ten regulują zarówno ustawy (ustawa z 14 grudnia 2012 r. o odpadach, ustawa z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach) jak również uchwały Rady Gminy oraz programy gospodarki odpadami, nie ma więc potrzeby, ani delegacji ustawowej do regulowania tego zagadnienia przepisami miejscowego planu.

5.10.5 ZAGROŻENIE POWODZIOWE

Na analizowanym terenie nie występują obszary szczególnego zagrożenia powodzią, natomiast ze względu na powstałą tu nieckę z osiadań górniczych duża część rejonu ul. Wyzwolenia mogłaby zostać zalana do głębokości kilku metrów, tj. do wysokości na której płynie obecnie Pawłówka na nasypie. Realizacja ustaleń planu polegająca na możliwości budowy pomp pozwoli przeciwdziałać ryzyku zatopienia tego terenu.

5.10.6 ZAGROŻENIE OSUWISKOWE

Na analizowanym obszarze nie występują zjawiska osuwiskowe, nie zaistniała więc potrzeba wprowadzania zapisów dotyczących tego typu zjawisk.

6. PRZEWIDYWANE MOŻLIWOŚCI TRANSGRANICZNEGO ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

Projekt planu nie wprowadza funkcji, które mogłyby potencjalnie transgranicznie oddziaływać na środowisko.

7. ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE LUB KOMPENSACJE PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO

Specyfika miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego fragmentu gminy Pawłowice (pozostawienie terenu rolnego, umożliwienie realizacji pomp), powoduje, że w projekcie planu trudno było ująć rozwiązania mające na celu zapobieganie i ograniczanie negatywnych oddziaływań na środowisko. Projekt mpzp sam w sobie wprowadza działania, które będą ograniczały negatywny wpływ dla środowiska związany ze szkodami górniczymi poprzez możliwość ograniczenia zalania analizowanego terenu. Bez realizacji ustaleń mpzp mogłaby postępować degradacja analizowanego terenu, zarówno stopniowa, poprzez jego postępujące zalewanie, jak i również bardzo szybka skutek awarii czy innego zdarzenia losowego (gwałtowna powódź).

W projekcie mpzp nie wprowadzono zapisów dotyczących kompensacji przyrodniczej. Zakres kompensacji przyrodniczej może zostać określony, zgodnie z art. 75 ust. 4 i 5 prawa ochrony środowiska w pozwoleniu na budowę lub w decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach. Ze względu na charakter planu oraz brak znaczących negatywnych oddziaływań na elementy środowiska w prognozie oddziaływania na środowisko nie proponuje się działań zapobiegawczych lub minimalizujących negatywne oddziaływania.

8. MOŻLIWOŚCI ROZWIĄZAŃ ALTERNATYWNYCH DLA OBSZARU NATURA 2000

Na analizowanym obszarze, ani w jego sąsiedztwie nie występują obszary Natura 2000. Projekt planu nie wprowadza funkcji, które mogłyby oddziaływać na cele, przedmiot ochrony i integralność jakiegokolwiek obszaru Natura 2000, więc nie ma potrzeby rozpatrywania rozwiązań alternatywnych.

9. PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTOWANEGO PLANU ORAZ CZĘSTOTLIWOŚCI JEJ PRZEPROWADZANIA

Na etapie projektu planu nie wprowadzono konkretnych rozwiązań mających na celu analizę skutków realizacji oraz częstotliwości jej przeprowadzania. Zakres planu określony w ustawie z dnia 27 marca 2003 roku o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz. U. z 2023 poz. 977) oraz w rozporządzenia Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 17 grudnia 2021 r. w sprawie wymaganego zakresu projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. (Dz. U. z 2021 r., poz. 2404) nie przewiduje możliwości określenia monitoringu w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego. Wskazanie takie byłoby niezgodne z przepisami prawa i znacząco wykraczałoby poza ustawowe kompetencje Rady Miasta. Należy jednak zwrócić uwagę, że zgodnie z art. 32 ust. 1 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym w celu oceny aktualności studium i planów miejscowych wójt, burmistrz albo prezydent miasta dokonuje analizy zmian w zagospodarowaniu przestrzennym gminy, ocenia postępy w opracowywaniu planów miejscowych i opracowuje wieloletnie programy ich sporządzania w nawiązaniu do ustaleń studium. W ramach tej analizy również mogą zostać ocenione skutki dla środowiska zachodzące w wyniku realizacji projektowanego dokumentu.

Jednocześnie skutki realizacji postanowień planu będą podlegały bieżącemu monitoringowi odpowiednich służb ochrony środowiska, służb ochrony przyrody, organów administracji oraz organizacji ekologicznych. Bardzo ważna jest również postawa obywateli, którzy powinni reagować natychmiastową interwencją w przypadku stwierdzenia wystąpienia uciążliwości.

10. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM

Projekt planu obejmuje niewielki obszar położony w gminie Pawłowice, w sołectwie Pawłowice. MPZP procedowany jest uchwałą Nr XLIX/494/2023 Rady Gminy Pawłowice z dnia 20 czerwca 2023 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu części sołectwa Pawłowice w gminie Pawłowice, obejmującego fragment obszaru pomiędzy ul. Spacerową a ul. Wyzwolenia. Celem sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego jest umożliwienie na działce nr 1364/50 będącej własnością JSW S.A. KWK „Pniówek” budowy zbiornika przeciwpowodziowego wraz z przepompownią, w celu umożliwienia mechanicznego przerzutu wód lub innych rozwiązań technicznych w przypadku powstania utrudnień w grawitacyjnym odpływie wód. Projekt planu po wejściu w życie powodował będzie utratę mocy we fragmencie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla części sołectw Pawłowice i Warszawice, przyjętego uchwałą Nr VII/88/2011 Rady Gminy Pawłowice z dnia 21 czerwca 2011 r. W/w plan dla obszaru objętego planem ustala jako przeznaczenie podstawowe tereny łąk i pastwisk (symbol 11RZ), tereny dróg dojazdowych (symbol 1KD i 2KD) oraz tereny wód powierzchniowych (symbol 29WS).

W projekcie planu wskazano następujące przeznaczenia:

KDD – teren drogi dojazdowej;

RN-WS-N – teren rolnictwa z zakazem zabudowy lub wód powierzchniowych śródlądowych lub nieklasyfikowany – sztucznych zbiorników wodnych.

przy czym na terenie RN-WS umożliwiono realizację:

1) sztucznych zbiorników retencyjnych oraz urządzeń związanych z tymi zbiornikami;

2) budynków i urządzeń przepompowania wód wraz ze zbiornikami wyrównawczymi;

3) urządzeń wodnych, w szczególności:

a) urządzeń lub budowli piętrzących, przeciwpowodziowych i regulacyjnych, a także kanałów i rowów,

b) sztucznych zbiorników usytuowanych na wodach płynących oraz obiektów związanych z tymi zbiornikami,

c) wylotów służących do wprowadzania wody do wód, do ziemi lub do urządzeń wodnych;

4) sieci uzbrojenia terenu

Ustalenia te pozwolą w przyszłości na realizację urządzeń, które umożliwią odpompowanie wody z tego obszaru. Realizacja tego zadania ma charakter prewencyjny, bez niego teren ten znalazł by się pod wodą.

Prognoza ma na celu określenie prawdopodobnych skutków realizacji ustaleń planu na poszczególne elementy środowiska w ich wzajemnym powiązaniu, w szczególności

na ekosystemy, krajobraz, a także na ludzi, dobra materialne i dobra kultury. Została ona wykonana zgodnie z obowiązującym przepisami.

Opracowanie obejmuje fragment sołectwa Pawłowice, w gminie Pawłowice, położony pomiędzy ul. Spacerową, a ul. Wyzwolenia. Powierzchnia obszaru objętego planem wynosi ok. 0,76 ha. W budowie geologicznej analizowanego terenu udział biorą osady czwartorzędowe zalegające na starszych utworach trzeciorzędowych i karbońskich. Bezpośrednio na analizowanym terenie nie występują jakiegokolwiek cieki czy zbiorniki wód powierzchniowych. Natomiast tuż poza południową granicą obszaru, wzdłuż ul. Wyzwolenia znajduje się rów przydrożny. Po południowej stronie tej drogi pierwotnie płynął ciek Pawłówka, który obecnie znajduje się na wysokim na ok. 3 – 4 m wale sztucznie usypanym, tak by zapewnić swobodny przepływ wód. Poza wschodnią granicą obszaru znajduje się przepompownia wód, które bez jej działania zalałyby powstałe tu sztucznie zapadlisko. Na terenie objętym planem występują użytkowe poziomy wodonośne w utworach czwartorzędowych. Analizowany teren położony jest na skłonie równiny lessowej, która w części południowej przechodzi w dolinę Pawłówki. Na skutek podziemnej eksploatacji węgla kamiennego całość terenu uległa znacznym osiadaniom. Pierwotnie rzedne terenu w części północnej wynosiły 267 m n.p.m., zaś w części południowej ok. 255 m n.p.m. Obecnie część północna znajduje się na wysokości 258 m n.p.m., zaś część południową, w rejonie ul. Wyzwolenia na rzędnej 254 m n.p.m. Pawłówka płynie na wale wysokim na ok. 3 – 4 metry, rzędna cieku to ok. 257 m n.p.m. Tak więc w sytuacji awarii czy też zaprzestania działania pomp duża część tego terenu, prawdopodobnie do rzędnej ok. 257 m n.p.m. uległaby zalaniu. W głębokim podłożu analizowanego terenu znajduje się złożo węgla kamiennego „Pniówek” (ID Midas 312), w celu eksploatacji tego złoża utworzono obszar i teren górniczy „Krzyżowice III”. Na analizowanym terenie znajduje się łąka lub też pastwisko porośnięte trawą. W części południowej, wzdłuż drogi znajduje się dość głęboki rów przydrożny. Na analizowanym terenie nie występują inne formy przyrodnicze jak drzewa, kępy krzewów itp. Obecnie cały ten teren na skutek osiadań górniczych znajduje się poniżej rzędnej cieku Pawłówka i na skutek awarii pomp lub innej sytuacji kryzysowej w całości mógłby znaleźć się pod wodą. Na analizowanym terenie brak jest jakichkolwiek większych wartości przyrodniczych, cennych siedlisk, czy stanowisk gatunków rzadkich lub chronionych. Na analizowanym obszarze ani w jego pobliżu nie występują żadne formy ochrony przyrody w rozumieniu art. 6 ust. 1 pkt 1 - 9 ustawy z dnia 16 kwietnia o ochronie przyrody. Teren ten również nie był proponowany do objęcia ochroną, gdyż brak tu szczególnie cennych wartości przyrodniczych.

Na analizowanym terenie istnieje bardzo trudna sytuacja hydrograficzna, związana z możliwością jego całkowitego zatopienia na skutek awarii pomp lub innego zdarzenia losowego. Z tego powodu konieczne są działania profilaktyczne umożliwiające budowę nowych urządzeń, które pozwolą na odpompowanie wody z tego terenu. Cały analizowany teren w dalszym ciągu będzie pełnił funkcję rolną, przy czym mogą tu również powstać przepompownie. Bez ich realizacji nastąpiłoby zalanie terenu i jego dalsza degradacja. Tak

więc nie przewiduje się zagrożenia dla wód powierzchniowych, a wręcz przeciwnie, ustalenia planu pozwolą na prowadzenie prawidłowej gospodarki zasobami wodnymi.

Ustalenia projektu planu nie będą miały wpływu na przyrodę ożywioną, gdyż w dalszym ciągu analizowane tereny będą pełniły dotychczasową funkcję rolną. Budowa obiektów pomp nie wpłynie na znaczące przekształcenia, zwykle obiekty tego typu mają charakter małoistotnych urządzeń infrastruktury technicznej. Jednocześnie na analizowanym terenie nie występują jakiegokolwiek cenne lub wartościowe siedliska przyrodnicze, które ewentualnie byłyby zagrożone wskutek realizacji obiektu pomp. W sensie całościowym analizowany teren pozostanie jednak w stanie obecnym, rolnym, nie przewiduje się więc jego znaczących zmian.

Specyfika miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego fragmentu gminy Pawłowice (pozostawienie terenu rolnego, umożliwienie realizacji pomp), powoduje, że w projekcie planu trudno było ująć rozwiązania mające na celu zapobieganie i ograniczanie negatywnych oddziaływań na środowisko. Projekt mpzp sam w sobie wprowadza działania, które będą ograniczały negatywny wpływ dla środowiska związany ze szkodami górniczymi poprzez możliwość ograniczenia zalania analizowanego terenu. Bez realizacji ustaleń mpzp mogłaby postępować degradacja analizowanego terenu, zarówno stopniowa, poprzez jego postępujące zalewanie, jak i również bardzo szybka wskutek awarii czy innego zdarzenia losowego (gwałtowna powódź).

Na etapie oceny projektu planu nie wprowadzono konkretnych rozwiązań mających na celu analizę skutków realizacji oraz częstotliwości jej przeprowadzania, nie ustalono również prac kompensacyjnych, gdyż ustawodawca nie przewiduje wprowadzenia takich rozwiązań w projekcie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

Projekt planu nie wprowadza funkcji, które mogłyby wpłynąć na cele, przedmiot ochrony oraz integralność jakiegokolwiek obszaru Natura 2000 w związku z czym nie ma potrzeby wprowadzenia rozwiązań alternatywnych.

11. LITERATURA

Absalon D., Jankowski A.T., Leśniok M., Mapa Hydrograficzna Polski w skali 1: 50000, ark. Zebrzydowice, Gugik, Warszawa, 1995 r.;

Absalon D., Jankowski A.T., Leśniok M., Mapa Sozologiczna Polski w skali 1: 50000, ark. Zebrzydowice, Gugik, Warszawa, 1995 r.;

Centralna Baza Danych Geologicznych – strona internetowa PIG, <http://baza.pgi.gov.pl/>;

Chowaniec J., Witek K., Mapa Hydrogeologiczna w skali 1:50000, ark M3474A Zebrzydowice, PIG, Warszawa, 2000 r.;

Chmura A. i in., Rozpoznanie terenów zagrożonych osuwaniem się mas ziemi wraz z programem wykonania prac terenowych oraz dokumentowania osuwisk na obszarze Powiatu Pszczyńskiego; PIG Sosnowiec, listopad 2010 r.;

Gumiński R., Próba wydzielenia dzielnic rolniczo-klimatycznych w Polsce, Przegląd meteorologiczny i hydrologiczny, Warszawa, 1948 r.;

www.gus.pl - strona internetowa Głównego Urzędu Statystycznego;

Kondracki J., 1998 r.: Geografia regionalna Polski. PWN, Warszawa;

Kotlicy G. i S., Mapa geologiczna Polski w skali 1:200000, ark. Cieszyn, WG, Warszawa, 1983;

Kotlicka G., Wagner J., Mapa Hydrogeologiczna Polski w skali 1:200000, ark. Cieszyn, WG, Warszawa, 1983 r.;

Matuszkiewicz W. [red], Potencjalna roślinność naturalna Polski – Mapa przeglądowa 1:300000 ark. 11, PAN, Warszawa, 1995 r.;

Opracowanie Ekofizjograficzne dla gminy Pawłowice, Werona sp. z o.o., Katowice, 2008 r.;

Państwowa Służba Hydrogeologiczna – strona internetowa PIG, <http://www.psh.gov.pl>;

Parusel. J[red], Korytarze ekologiczne w województwie śląskim, CPDGŚ, Katowice 2007;

Rejestr form ochrony przyrody województwa śląskiego – Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska, Katowice, 2014 r.;

Rózkowski A. [red.], 1997: Mapa warunków występowania, użytkowania, zagrożenia i ochrony zwykłych wód podziemnych Górnośląskiego Zagłębia Węglowego i jego obrzeżenia; 1 : 100 000. PIG, Warszawa;

Skrzypczyk L. [red], 2003: Mapa wstępnej waloryzacji Głównych Zbiorników Wód Podziemnych 1:800000, PIG, Warszawa;

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Pawłowice, Pracownia Urbanistyczna w Rybniku, 2009 r. ze zm.;

Wójcik A.: Szczegółowa Mapa Geologiczna Polski w skali 1:50000, ark M-34-74-A Zebrzydowice, PIG, Warszawa, 2007 r.;

12. DOKUMENTACJA FOTOGRAFICZNA

Fot. 1 Wschodnia część terenu, ulica łącząca ul. Spacerową i ul. Wyzwolenia

Fot. 3 Widok w kierunku północno-zachodnim

Fot. 2 Południowa część analizowanego obszaru

Fot. 4 Przepompownia na wschód od analizowanego obszaru

Fot. 5 Wał po którym płynie Pawłówka na południe od analizowanego obszaru

Fot. 6 Pawłówka płynąca w obwałowaniu, widok w kierunku wschodnim

Fot. 7 Pawłówka płynąca w obwałowaniu, widok w kierunku zachodnim

Fot. 8 Widok w kierunku południowym od strony ul. Spacerowej